

FESTIVALOVÝ 7 ZPRAVODAJ

časopis studentů • FF UP Olomouc • FF UK Praha • FF MU Brno • VŠMU Bratislava

PO 19. 5. 2008

DEN SEDMÝ: DEN CESTY

Dneškem začíná ten pravý festivalový rej. Z Moravského divadla, Tereziánské zbrojnice a Divadla hudby se přesídíme do prostor jezuitského konviktu, kde se na čtyři dny a noci pohroužíme do radovánek, lahodícím všem našim smyslům. Přechod z uzavřených místností chráněných před útekem kamennými zdmi a celtou cirkusového šapitó na nádvoří pod širým nebem ale bude postupný. Ve snaze uchování si vzpomínek na tíživost předchozího dne pro nás dramaturgové hned po ránu přichystali lekci agrese, mučení a nelitostného vyvražďování v podobě Stoneových Takových normálních zabijáků. Chvilí nato naskočíme na tvárný iluzivní vlak, který nás poveze do míst, která promlouvají o své kruté historii, a ani v přítomnosti neoplývají vyřešenými vztahy zdejších obyvatel. Nejdříve se zastavíme ve vysídleném československém pohraničí a připomeneme si, že i mocný stranický příslušník a funkcionář po konfrontaci s vlastním svědomím může poznat nepříjemné dotyky Studu. V zápětí se přesuneme do tvrdé reality současnosti, kde na modelu japonské firmy zbavené jakékoliv empatie a sounáležitosti pochopíme, že boj o vlastní svobodnou identitu pořád ještě neskončil. Temná cesta napříč individuálním i národním svědomím potrvá až do večera, kdy členové divadelního seskupení Theatro Pantomissimo usilovně zaboují o poznání i pro ty, pro než poselství přinášena slova nemají ten potřebný význam. Svou pravdu o smrti nám zprostředkují pomocí postupů japonského tance. Konečnou stanicí našeho vlaku naštěstí bude Vosto5řácký stan, kde závrať z hloubky lidské krutosti přebijeme zaručeným a upřímným smíchem. V příjemném houpavém rytmu belgických Hooverphoniků se dokolébáme až do měkkých postelí, v nichž setřeseme svazující psychickou i fyzickou únavu, abychom svěží a připravení vyrazili za libůstkami osmého festivalového dne.

Michaela Stránská

PO 19. 5. 2008 PROGRAM

10.00 Konvikt / filmový sál
TAKOVÍ NORMÁLNÍ ZABIJÁCI
USA 1994 / režie Oliver Stone
Kontroverzní halucinační vize medializovaného světa, v němž jsou násilí a amorálnost vyhledávaným zbožím.

13.00 Konvikt / divadelní sál
TRAINS
Handa Gote
Koncert pro zvuky vlaku a železné bicí nástroje. Skřípavý hlas starého, mastného a nemoderního světa. Projekce nádražních fotografií. Industriální haiku.

14.30 Konvikt / filmový sál
STUD
Československo 1967 / režie Ladislav Helge
Filmová prvosenka ovzduší Pražského jara, přímočaře dokumentující samolibou zastydlost komunistického politického zřízení.

17.00 Konvikt / filmový sál
STRACH A CHVĚNÍ
Francie 2003 / režie Alain Corneau
Střet mladé Evropanky a tradičního Japonka s příděchem kafkovské absurdity.

19.30 Konvikt / divadelní sál
ON THE DARK ROAD
Theatro Pantomissimo
Balancování na hranici fyzického divadla a moderní pantomimy. Neobvyklé spojení černé grotesknosti, syrové tělesnosti a poetické křehkosti.

20.30 Konvikt / parkán
ŠPIALOVÁ RUKA
Divadlo Vosto5
Žánrové obrázky ze života jednoho řádu... Nejnovější titul tradičního festivalového hosta!

22.30 Konvikt / nádvoří / koncert
HOOVERPHONIC / BEL
Světověznámá belgická kapela s potenciálem vyprodávat velké koncertní haly exkluzivním hostem festivalového off programu! Podmanivý atmosférotvorný sound skvělých muzikantů, schopných jedinečného kontaktu s publikem.

pořadatel festival

moravské divadlo olomouc

XII. DIVADELNÍ FLORA OLMOUC 13.-22. 5. 2008

generální partner festival

Olomoucký kraj

ZOOM SHERLOCKA THESPIDA

Drahý Watsone,

dnes se vám musím omluvit, že z mého dopisu zmizí šarm, vtip a svěžest, kterými jsem pověstný a jimiž okouzluji své posluchače. Nenacházím se vůbec v dobré duševní kondici a mám podezření, že se mi za krkem usadila deprese. Přitom příčina mého zármutku je vlastně banální a paradoxní, neboť na uplakané počasí už bych měl být z domoviny zvyklý. Jenomže když člověk třikrát za den promokne až na kost, čvachtá mu v botách, k zemi ho táhne nasáklý tvíd a v lulce místo voňavého tabáku žbluňká rybníček, jednomu to na náladě nepřidá. Už jenom fakt, že s vámi tlachám o počasí (jasný příznak komunikačního malomocenství), dokazuje, jak hluboko jsem klesnul. Skoro by bylo lepší vám dnes vůbec nepsat, zavřít se na suchém a vytopeném místě a přečkat období duševního úpadku v izolaci. Ale slíbil jsem se pravi-

delně hlásit a při vaší zbrklosti předpokládám, že by vás moje odmíčení pohnalo vyhlásit mezinárodní pátrání.

Nerad bych vás vyděsil, Watsone, ale musím se vám s něčím svěřit. Slibte mi, že se o tom živě duši nezmíníte a uchováte moje tajemství ve svém srdci jako v nejtemnější hrobce. Zašel jsem dnes vyšetřovat římský mumraj podlosti, pomsty, zabití a vilnosti a doznávám, že jsem nedokázal zabránit tomu, aby na konci seče zůstal nějaký živý viník, kterého bych předal spravedlnosti. Byl jsem totiž zaskočen emocemi, které mi dmuly hrud', vplížily se nezvány a paralyzovaly mne svojí pronikavostí. Obávám se, že jsem v sobě objevil latentní homosexuální sklony, neboť jsem v okouzlení zíral na ztepilého Tita Andronica a namísto zabraňování vilnosti jsem jí sám podlehnul. Kdybyste ho viděl, Watsone! Ta mužná hrud', pružné svaly, vlasy

jako pšenice na poledním slunci a oči jako studánky, ve kterých jsem se utopil... Ehm, promiňte, nechal jsem se maličko unést, ale muselo to ze mne ven. Ostatně když to vezmeme kolem a kolem, o nás dvou fámy tohoto typu vždycky kolovaly. Přece jen spolu trávíme podezřele příliš času. Mám vás, příteli upřímně rád, ale ty myšlenky, které mi okupovaly hlavu, když mi zrak uchvátil Titus, mi ve spojitosti s vámi nikdy na mysl nepřišly. Co kdybyste třeba začal sportovat?

Pro dnešek se nehodlám zabývat žádnými zločiny, ať se dnes svět řídí a hlídá sám. Jdu bloumat deštivými ulicemi v naději, že narazím na Tita a ten přijme mé pozvání na sklenku něčeho ostřejšího.

Bud'te sbohem, loučí se
ne už tak docela váš,

Sherlock Thespis

Věci se vracejí, když se má kruh uzavřít

Diváci přicházejí do hlediště netradičně ze dvou stran a obklopují scénu. Na první pohled zaujme kruhový základ, který je hustě pomalovaný černými kruhy. Ze stropu na místě lustru visí obrovský černý kužel. Na jedné straně je krb, jehož stěna je pomalovaná číslicemi. Naproti ní jsou šedé dveře. Tato scénérie je divákovi zcela odhalena. Je slyšet reprodukovanou hru na klavír. Hrají Chopina. Divák má dostatečně dlouhou dobu na to, aby si vše prohlédl do detailu. Kruh připomíná arénu, ve které se má odehrát zápas. Zároveň je to ohraničený prostor, který nemá východ.

Na scénu přichází Henrich (Martin Huba). Kruhová podlaha se s ním otáčí. Je večer a on očekává důležitou návštěvu. Již čtyřicet let na ni čeká. Za chvíli se na scénu objeví jeho přítel, který před čtyřiceti lety záhadně utekl z jeho domu. Henrich teď očekává vysvětlení toho, co je rozdělilo na tolik let. Setkání začíná překvapivě klidně, bez velkých emocí.

Oba přátelé vzpomínají na společné příhody z mládí. Popíjejí absint. Střídavě posedávají v křeslech a prochází se po pokoji.

Slova se ujmá Henrich a začíná velmi detailně popisovat vzpomínky na den, kdy se zásadně změnil jeho život a kdy se viděl s Konrádem (Dušan Jamrich) naposledy. Jeho promluvy připomínají dlouhé popisné pasáže z obsáhlých románů a divák se musí velmi soustředit, aby mu hlavní myšlenka neunikla. Nicméně dialog plyne, jako by ta zásadní otázka, která visí ve vzduchu, příčina napětí, byla léty promlčena. Zdá se, že na sklonku života již nemá cenu se příliš rozčilovat. Ve stáří se stává člověk rozvážnějším a neunáhluje se tolik. S léty se ztrácí i síla se mstít a žádat tvrdé odplaty za způsobené křivdy.

Z dlouhých monologů se postupně dozvídáme o osobnosti Kristýny, Henrichovy manželky. Ta se na scéně zjevuje v bílých šatech jako jakýsi přízrak, vidina. Vidí ji jen Henrich. Tančí s ní a objímá ji. Jeho přítel na jeho pohyby nereaguje. Přátelský rozhovor se začíná pomalu měnit v obžalobu, kterou podává Henrich prudkým proudem řeči. Na základě svých vzpomínek vykresluje onen den, který mu změnil život. Díky detailům, které se mu vryly do paměti, dochází k rekonstrukci zločinu, který na něm byl spáchán jeho přítelem. Konrád sedí mlčky v křesle a snad se kaje, zatímco jeho přítel se snaží ve svých úvahách přijít na to, co bylo mezi Konrádem a Kristýnou. Konrád poslouchá a svým mlčením dává nepřímou Henrichovi za pravdu.

Inscenace Popel a vášeň je dost statická. Téměř po celou dobu se z kuželu, který připomíná urnu, sype popel. Mohl by to být popel mrtvé ženy, kterou oba milovali a nyní si ho „sypou na hlavu“ a cítí vinu za její smrt. Popel vzpomínek se pomalu vysypává i z úst postav a v popel se obrátí i deník Kristýny, jediný zdroj pravdy. V popel se mění i vášeň, která vedla Konráda k tomu, aby tehdy mířil puškou proti Henrichovi a popelem se pomalu stává i Henrichova zlost, touha po pomstě.

Otázka, proč oba přežili ženu, kterou milovali, zůstává ale nezodpovězena. Není ani zcela definován postoj, jaký k sobě zaujmají oba přátelé poté, co se opět setkali a konečně promluvili o tom, co je celý život týralo a rozdělovalo. Představují zvláštní podobu přátelství. Z jejich vzájemného chování je cítit jak úcta vůči sobě navzájem, tak i odstup zjevně léty odloučení. Jsou to angličtí gentlemani, kteří se nenechávají strhnout vášní. Jejich gesta a mluva není nijak zbrklá. Zkrátka muži na úrovni,

kteří se i na úrovni rozcházejí.

Ani konec není nijak dramatický. Nepřijde nečekaný zvrat. Nikdo nezemře. Konrád odejde tak jak přišel. Je ale jisté, že se toto setkání muselo odehrát.

Herecké výkony jsou založeny spíše na rétorickém umu nežli na výrazné fyzické akci. Nicméně i dlouhými monology si Martin Huba dokáže udržet divákovu pozornost.

Postava Henrichovy ženy inscenací proplouvá jako zhmotněná vzpomínka. Za celou dobu vůbec nepromluví, nicméně její přítomnost dodává inscenaci malou dávku mystična.

Inscenace Popel a vášeň je ojedinělá právě tím, že je základní konflikt řešen co možná nejkorektněji a nejslušněji. Nejde o citové výbuchy, ani o fyzické potyčky. Hrdinové se neuráží a nemají zapotřebí ani hrubých slov na to, aby bylo jasné, že to, co se mezi nimi stalo, je oba ničilo. Celkové ztvárnění tedy přímo odpovídá pomalejšímu tempu života starších mužů. Není již kam se hnát, vždyť jsou na konci a plamínky jejich životů pomalu dohořívají.

Agnes

ALEA IACTA EST

Titus Andronicus – Let mouchy

Hřmící hromy a blesky, prudký déšť dopadající na rozpálenou zem včera navečer zatemnily olomouckou oblohu. Vypadalo to jako na objednávku shora, jako výstižné entrée k představení damáckého souboru, které hned následně pokračovalo netypicky ve foyer Divadla hudby. Diváci si ještě ani neodložili promočené kabáty a deštníky, nestihli si ani koupit program na představení, když se přímo mezi nimi proplétali herci, kteří již začali rozehrávat Shakespearovu nejkrutější hru plnou násilí, pomsty a boje o moc.

I přesto, že došlo k velkým úpravám textu, neměl divák s jeho čtením větší problém. Základní dějová linka střetu římského vojévůdce Tita Andronica s gótskou královnou Tamorou byla zachována. Stejně tak i atmosféra násilí, barbarství, lidských perverzí a nechutností, zvrácený smysl pro čest či touha po moci. Režisérka Tejnorová ale především rozehrává dějovou linku rodičovské pomsty. Smrt nejstaršího Tomořina syna rukou Tita roztočila koloběh příčinných událostí, které nemohly skončit jinak než tragicky. Znásilnění, lsti, podlé vraždy a kanibalismus se stal denním chlebem obou hlavních protagonistů. Nelze ani jednoho označit za horšího, jelikož oba jsou

Dušan David Pařízek

Narodil se v Brně roku 1971. Vyrůstal však v zahraničí. Vystudoval srovnávací literaturu a divadelní vědu na Univerzitě Ludwiga Maximiliana v Mnichově a režii na pražské divadelní fakultě AMU.

Věnuje se překladatelství z němčiny (např. hry od Alexandra Klimenta, Karla Steigerwalda, Bertolda Brechta). Vzhledem k tomu, že podstatnou část svého života strávil v německy mluvících zemích, jsou jeho překlady velmi věrné. Nejvíce se věnuje inscenování textů Wernera Schwaba. V roce 1997 začal jeho Prezidentkami (Divadlo Na zábradlí, později Pražské komorní divadlo), v roce 1999 inscenoval hru Lidumor aneb Má játra beze smyslu a v roce 2003 Schwabovu pravděpodobně nejdrastičtější hru Antiklimax. Se souborem Pražského komorního divadla realizoval řadu dalších projektů - například Otčinu Karla Steigerwalda či Bandity podle Schillerových Loupežníků.

Od roku 2002 působí jako ředitel a jeden z kmenových režisérů Pražského komorního divadla, které sídlí v divadle Komedie. Režuruje také v Německu, například v kolínské činohře.

Dušan David Pařízek byl dvakrát nominován na Cenu Alfréda Radoka. Jeho inscenace Antiklimax byla nominována na Cenu Sazky a Cenu Divadelních novin.

Jana Dvořáková

už zavlčení do soukolí pomsty a zločinu, ze kterého nelze vystoupit.

Dalším důležitým bodem představení byl i jeho zajímavý podtitul – Let mouchy. V damácké inscenaci hraje důležitou roli, která nám osvětluje příběh. Moucha jako metafora klidu a míru, ale zároveň i podlosti, kterou symbolizuje svou černou barvou a bzukotem tak připomíná na skvělého manipulátora Árona, který jako černý maur úlisně našeptává (bzučí) své královně. Zabití mouchy jako živého tvora v Shakespearově hře představuje zabití lidské bytosti. Je tak jednoduché zabodnout hmyz, stejně jednoduché jako zabit člověka. Úcta k životu nemá v této brutální krvavé lázni místa. Jak pronáší jedna z postav: „Spravedlnost odešla ze světa“. Při hlubším zamyšlení jsou ale její slova zcela scestná. Spravedlnost neodešla, jelikož v této hře nikdy nebyla. Zbylo jen pomsta a „čas řvát“.

Pokud někdo čekal, že uvidí věrnou kopii předlohy, musel být včera navečer zklamán. Damáci si svého Tita Andronica přetavili do vlastní formy, do předem promyšleného stylizovaného herectví a scénografie. Není se vlastně ani proč divit. Jako studenti katedry alternativního a loutkového divadla nám ani nemohli (a neměli) předvést činohru, i když herecký projev všech představitelů dosahoval vysoké úrovně. Za zmínku se sluší vyzdvihnout především výkon Jakuba Gottwalda v titulní roli Tita Andronica a také Petra Vančuru v roli černocho Árona. K zajímavostem představení patřilo především výrazné fyzické herectví připomínající starověké rituály, propracovaná gesta i pohyb, jež leckdy nahrazovaly poetické promluvy postav, které nahrazoval z větší míry hudební doprovod vokálně

instrumentálního souboru Doubravánek pod vedením Marka Doubravy. Výborně se doplňoval s jednotlivými obrazy na jevišti a umocňoval jejich působivost.

Přestože se jedná o alternativní a loutkový soubor, nejvýrazněji v celém díle působila scénografie. Výtvarná stylizace má pevnou formu, jež se skládá např. z použitého bílého pudru pro naznačení všech násilných scén, nejen pro metaforu krve, ale i usekaných částí těla a především smrti. Pro diváka tak bylo pojetí scény pochopitelné a zcela srozumitelné.

Měli bychom proto damácký soubor ocenit, že se nebál vstoupit do anglických vod a představit nám nový náhled na dosti opomíjenou mistrovu tragédii.

Pavla Štorková

Současná dramatika je jed pro pokladnu

Rozhovor s režisérem Kafkova Procesu, Dušanem D. Pařízkem.

Nemáte pocit, že slovo Kafka působí na kritiky a intelektuály jako spouštěč Pavlova reflexu? Kafka je totiž automaticky vnímán jako něco závažného. Nebylo by tedy těžší získat cenu Alfréda Radoka za inscenaci méně známějšího Schwaba nebo Müllera?

Rozhodně nešlo o to, že bychom usilovali o nějaké ceny. Nikdy nespokulujeme, zda něco může vést k něčemu jako je úspěch. Na počátku je vždycky téma. Myslím si, že rozhodnutí inscenovat právě Kafkův Proces naše diváky i kritiky překvapilo. Středoevropská dramatika ale patří do Prahy více než do jakéhokoliv jiného evropského velkoměsta. A jedním z autorů, kteří do této naší koncepce zapadají, je i Franz Kafka.

Jak jste k jeho složitému textu přistupoval?

My jsme text realizovali jako návrat k jeho autorovi. Drtivá většina všech známých výkladů Procesu byly snahy o jeho povrchní využití či spíše zneužití. Zaměřovaly se na fakt, že Kafka předjímal principy totalitních režimů, které během dvacátého století vznikly. My jsme tento poměrně vděčný design Kafkova literárního vedléla maximálně popřeli. On vnímal svůj život jako proces, ve kterém se jako nevinně obžalovaný musí nějakým způsobem vypořádat se všudypřítomným pocitem viny. To je něco naprosto klíčového, a právě proto se ho většina ostatních výkladů a interpretací ani nedotkla. Šly jen po povrchu a nedostaly se vůbec do hloubky. Pak jsem ještě musel vysvětlit Martinu Fingerovi, že bude hrát svým způsobem sám a že všech šest jeho kolegů bude znázorňovat

jeho vlastní rozkládající se já.

Divadlo Komédie vedete již šest let. Daří se vám naplňovat představu, kterou jste měl na počátku?

Myslím, že Praha potřebovala jako sůl divadlo, které v šedesátých letech dělal Jan Grossman v Divadle Na zábradlí - současnou světovou dramaturgiu a vynikající domácí autory, které spojil v konkrétní výpověď své doby. A to byla a je i má představa, kterou se mi zatím daří v Divadle Komédie naplňovat. Na začátku si drtivá většina lidí myslela, že zkrachujeme po jedné sezóně. My jsme do toho ale šli s obrovským odhodláním a stal se malý zázrak. Když jsme v roce 2002 předkládali městu projekt, podařilo se nám jej v následujících čtyřech letech splnit z devadesáti procent, což se nepovedlo snad žádnému jinému divadlu. Koncepte na období 2002 až 2006 obsahovala asi čtyřicet titulů, z nichž se nám nepodařilo uvést asi dva. A svým způsobem tento exkluzivní výběr současných titulů rozvíjíme dál i v druhém funkčním období, které začalo sezónou 2006-2007. Je zvláštní, že v tuto dobu neexistuje ani v německy mluvících zemích ani směrem na východ divadlo, které by tak konkrétně formulovalo svou dramaturgii.

Bylo těžké prosadit se v Praze s repertoárem zaměřeným na současnou dramaturgiu?

Na konci devadesátých let vypadala většina repertoárů pražských divadel skoro stejně. Jednalo se hlavně o deriváty toho, co bylo uváděno v Národním divadle nebo v Divadle na Vinohradech. Tedy o Shake-

spearu, Molièra, Goldoniho plus několik českých klasických autorů. My jsme do toho vstoupili s něčím, co se vůbec nedělo. Současná dramaturgie, to je vždy jed pro pokladnu. Prosadit Molièra, Goldoniho nebo Shakespeara v dobré inscenaci je snazší, protože to je zavedená výrobní značka. Já pak sice můžu a dokonce i musím tvrdit, že Swab nebo třeba dramaturgie složitě předlohy Franze Kafky budou pro publikum zajímavé. Ze všeho nejdřív ale musím nadchnout těch čtyř a půl až šest tisíc diváků, které potřebujeme, abychom mohli inscenaci uvést na

velkém sále v Komédii s kapacitou tři sta dvacet diváků, což znamená, abychom ho alespoň patnáct až dvacetkrát zahráli. A to se zatím daří...

Co je podle Vás pro divadlo nejzásadnější?

Fakt, že svým námětem, koncepcí dramaturgie nebo celého divadla můžete své kolegy inspirovat. Když se to povede, sejde se to s dobou a místem, začne to zajímat i diváky. A když to pak přijme i kritická veřejnost, stane se tím něco úplně fantastického. Ale nesmíte si to předem vytyčit jako cíl.

Vojtěch Varyš a sklenička

Samopoprava Jozefa K.

„Vy ste ja. Vy ste ja. Vy ste ja.“ Túto vetu opakuje Jozef K. v adaptácii Kafkovho románu Proces nielen slečne Bürnstrovej, ale každému človeku v hládku. Podľa dramaturga, režiséra a scénografa inscenácie Dušana D. Pařízka sme teda všetci Jozefom K. Nie takým, ktorý by podľahol tlaku okolia, či takým, ktorého nakoniec popraví jeho kati. My sme pánom K., ktorý sám seba obvinil, odsúdil a nakoniec aj popravil.

Inszenácia Divadla Komédie z Prahy zhŕňa román Proces do prekvapivo krátkeho času. Za čosi vyše hodinu a pol stihne Martin Finger ako Jozef K. vyrozprávať príbeh jeho tridsiatych narodenín. Púťavý je hneď od začiatku. Keď sa totiž ráno zobudil, zistil, že bol zatknutý. Často privádza divákov, hostí na svojom vypočúvaní, k spontánnemu smiechu. Smejú sa kvôli Jozefovým raňajkám, ktoré mu vyslovene zožrali jeho strážcovia. Dobré sa bavia pri pohľade na sebavedomého zatknutého, pretože si práve uvedomil, že spáchať samovraždu kvôli jedlu by naozaj nemalo zmysel. Dalo by sa povedať, že sa priam rehocú, keď pri „samopoprave“ otáča Jozef K. nožom vo svojej hrudi druhý krát.

Divadlo Komédie vyťažilo z Kafkovho románu nielen hlboké myšlienky o vine človeka, ale aj príznačný autorov humor. Samozrejme, že ho okorenili aj štipkou vlastnej komiky, čím akoby celú tému odľahčili. No každý smiech sa v tejto inscenácii stáva okamžite trpkým. Na začiatku predstavenia prichádza zatknutý do stredu veľkého priestoru sám. Je vystavený nemilosrdným pohľadom divákov čakajúcich, kedy konečne prehovorí. Jeho nervózna nerozhodnosť je odmeňovaná smiechom. Nakoniec bez akýchkoľvek slov padá.

Na javisku stoja okrem Jozefa K. ešte dve steny. Obklopujú ho v pravom uhle sprava, zľava aj zozadu. Naozaj nemá kam újsť. Pred kým by aj utekal. Sám predsa tvrdí spomínané „Vy ste ja.“ Má azda utiecť sám pred sebou? Možno. Možno má naozaj spáchať schopenhauerovskú samovraždu, aby sa oslobodil od svetovej vôle.

Iné riešenie mu ponúka pieseň, ktorú si doma Jozef K. sám pustí po namáhavom výsluchu. „Stand by me“ Bena E. Kinga dohovára zatknutému bankárovi, aby si to so spoľahanutím sa iba na seba ešte rozmyslel. Presne z opačnej strany však našo útočí rada od Leni v podaní Gab-

riely Míčovej: „Myslite na seba.“ Presne v tom okamihu sa mu vybaví obrazy situácií, keď myslel iba na seba. Ani tie však neostávajú pred očami divákov ukryté. Sú premietané na stenách obklopujúcich už aj tak dosť skľučeneho Jozefa K.

Prvýkrát, keď ostatní herci konečne stoja pri Jozefovi K., je v okamihu jeho popravy. Až dovtedy sa slová piesne nespĺnili. Každý stál buď pred ním, za ním alebo oproti nemu. Samovražda ale neprináša riešenie tohto faktu. Po Jozefovom dokonaní sa každý z hercov odoberie na iné miesto, aby tam ostal sám pozeráť na bielu stenu. Všetko sa opakuje. Na začiatku stál Jozef K. osamotený uprostred javiska, na konci tam leží mŕtvy.

Režisér Dušan D. Pařízek nechcel rozobrať všetky problémy, ktoré Kafkov Proces nastoľuje. Vybral si jeden z nich a na ten sa pozrel zo všetkých strán cez minimum obrazov. Metafora človeka odsúdeného na život samého so sebou končí v tomto prípade samovraždou. Vina striehne na každom rohu. Aj v zdanlivo banálnych slovách advokáta: „Fajčenie môže zabíjať.“

Matej Moško

Mrazivá májová pantomima aneb Pantomime must swim on!

Po ledové sprše v podobě psychologického honu na Josefa K. v inscenaci Divadla Komédie přišla ledová koupel. Místem Arionovy kašny na Horním náměstí a festivalovým mottem Bytí a čas se inspirovala skupina Teatro Pantomissimo a divákům opouštějícím divadlo po Kafkově Procesu přivodila další mrazivý zážitek.

K fontáně přijíždí dvojice nabilených mimů v autě. Několikrát ji obkrouží a pokřikují na smutně vyhlížejícího černo-bílého klauna sedícího na ostrůvku uprostřed vody. Dívka a muž

vystupují a podivná polonahá trojice začíná rozehrávat chmurnou dekadentní romanci v intencích moderního scénického druhu zvaného site specific. Žena se po francouzsku loučí se svou rodinou a vstupuje do vody pronásledována jako stínem mužem - upírem. Divákům drkotají zuby a snaží se zachytit témata, která jsou široká a všeobsažná jako samo titulní motto. Klaun (snad básník) na konci umírá a Žena s Mužem odcházejí melancholicky v dál.

Živá světla, oheň a voda, láska plus magická

atmosféra podtržená májovým deštěm dopadajícím na hladinu fontány a záda utopeného klauna. Střet zlato-mramorového prostředí Moravského divadla a veřejného prostoru oživeného uměním, vyvolává touhu po početnějších produkcích z tohoto soudku. Zmožené publikum by občasně uvolnění v plejádě tříhodinových opusů určitě uvítalo.

Divadelní Flora však zdaleka nekončí! Berme toto představení jako pozvánku do druhé fáze, Open Konviktu, která se podobně osvěžujícími produkcemi bude letos jen hemžit.

-ova-

Anketa

Na kořkách představeníach tohto festivalu ste už boli? A ako sa vám páčili?

Popol a vášeň je moje prvé predstavenie. Veľmi sa mi páčilo. *Irena, 48*

Som zo Slovenska a špeciálne som sem prišla iba na predstavenie Popol a vášeň. Som ním nadšená. *Barbora, 22*

Videli sme s manželom štyri predstavenia a všetky sa nám veľmi páčili. *Iveta, 65*

Skoro všetky. Podaktoré sa mi veľmi páčili a podaktoré sa mi páčili ešte viac. Popol a vášeň ma najviac dostal, bolo to pre mňa veľmi silné. *Marcela, 21*

Všimli ste si videospravodaj Tiky Flory bežiaci na obrazovkách pred divadlom i vo foyeri? Zastavili ste sa pri ňom?

Všimla som si ho, no nezdržovala som sa pri ňom. *Irena, 48*

Myslím si, že to je zaujímavé spestrenie čakania. *Barbora, 22*

Áno, všimli sme si ho, len nám vadila prílišná hlasitosť. *Iveta, 65*

Všimol. Dobré to bolo, aj okuliare sa mi veľmi páčili. *Peter, 25*

Dosť mi to vadilo pred predstavením, cítil som sa ako v kine, ako nejaký týždeník. *Karol, 50*

Pravidelne som sa pri ňom zastavila, pozrela si ho, zasmiala sa a dobre naladená šla ďalej. *Marcela, 21*

Vzali ste si festivalový časopis Zpravodaj? Čítali ste ho? Ak áno, čo si o ňom myslíte, prípadne aké zmeny by ste navrhovali?

Nevšimla a nečítala. *Irena, 48*

Všimla som si ho, ale chcelo by ho urobiť farebne príťažlivejším. *Barbora, 22*

Máme všetky čísla. Je to veľmi dobré a nič by som na tom nemenila. *Iveta, 65*

Samozrejme, každý deň. Čítala som si to, čo ma zaujímalo. Je to dobrý informačný materiál. Nič by som na ňom nemenila, teda aspoň ma nič v tejto chvíli nenapadá... *Marcela, 21*

Za rozhovory ďakujú Zuzana Šnircová, Miroslav Zwiefelhofer a Matej Moško

Nespatřené

Česká republika / režie Miroslav Janek / 1997

Miroslav Janek je dokumentárním tvůrcem, který nikdy nemá pocit, že realita před ním leží rozprostřená a on má nezadatelné právo manipulovat se skutečností na základě předpřipravené autorské vize. Snímané osoby nepojímá jako objekty vlastní výpovědi, nýbrž jako suverénní a samostatné subjekty, ponechává jim jejich důležitost a specifčnost. Janek vyhledává, či lépe řečeno, nachází jedince a skupiny v obtížné existenční situaci, ať už je to dáno sociálním zařazením, etnickým určením nebo fyzickým handicapem. Pokora, s jakou k natáčeným subjektům přistupuje, přirozeně přechází i na diváka a dovádí ho ke stanovisku uznání a tolerance. Dokumentární snímek Nespatřené natáčel Janek mezi nevidomými dětmi z pražské školy Jaroslava Ježka. Ještě než do projektu nastoupil, pracovala zde fotografa a scenáristka filmu Daniela Horníčková, která s dětmi fotografovala a učila je s touto technologií zacházet tak, aby jim byla nástrojem sebevyjádření. Děti většinou pořizovaly obrázky objektů, s nimiž denně přicházejí do styku a znají je pouze po hmatu. Janek vytušil potenciál dané látky a přitažlivou paradoxnost procesu, v němž ti, kdo ve fyzickém slova smyslu nevidí, poskytují informace o svém vnitřním světě pomocí obrazů. Vznikl tak intimní a jímavý portrét nezničitelné lidské síly a odvahy.

Všichni dobří rodáci

Československo / režie Vojtěch Jasný / 1968

Vznik filmu by inspirován vlastními zážitky režiséra i jeho vyrůstáním v malebné (byť se to týká jen vnějšku) beskydské vesnici Kleč, jejíž kroniku si sám pro sebe pečlivě zapamatoval a zapsal. Dlouho mu politické ovzduší neumožňovalo realizovat svůj životní scénář, až uvolnění okolo Pražského jara přineslo schválení potenciálně výbušného odhalování důsledků násilné kolektivizace vesnice a toho, co velká, neřízená moc dělá s malými, slabými lidmi. Jasného ostré, a přeci nepitvající vidění spolu s kameramanskými kvalitami Jaroslava Kučery, který každému záběru propůjčuje hodnoty propracovaného a samostatného výtvarného obrazu, dohromady vytvářejí plastickou kresbu lidského společenství ve vší jeho tvářnosti. Není až tak důležité, jaká konkrétní politická represe se nad „dobrymi rodáky“ vznášá, důležitá je především panoptikální skrumáž nejrozdivnějších a nejrozmanitějších lidských charakterů, z nichž každý má svůj osud a svůj prostor.

Kateřina Surmanová

Work in Regress

Ioana Mona Popovici

Ioana Mona Popovici po loňském velmi úspěšném Portrétu, který nastudovala se skupinou Nanohach a za něj získala Cenu Sazky 2007, nabídne v úterý 20.5. olomouckým divákům svou nejnovější sólovou studii Work in Regress (Dílo na ústupu). Tato mladá původem rumunská choreografka platí v současné době za jednu ze zásadních osobností v mnohém ovlivňující a formující podobu české taneční platformy. Její tvorba je natolik příznačná a osobitá, že evropský časopis BalletTanz ji už třikrát zařadil do kategorie „Young choreographer to watch“ - „Mladí choreografové, jejichž dílo je dobré vidět“. Práce, jež vznikla během autorčina uměleckého pobytu v portugalském Lisabonu, byla inspirována knihou Farma zvířat George Orwella. Popovici se snaží svým svébytným způsobem poodhalit bázi vztahu vlastníci-vlastněný. Uvádí na scénu sebe samu v podobě anonymního muže, který nemaje na kom by uplatňoval svou vlastní autoritu kolísá mezi obsesí a šílenstvím.“

-katja višinská-

Kateřina Surmanová

Pohádky DAMU I

Jirka s kozú
Palačinková Pepinka
Pták Ohnivák

Během velmi krátké doby se budeme moci znovu setkat se studenty katedry alternativního a loutkového divadla DAMU, kteří se tentokrát představí na Divadelní Floře s netypickým repertoárem – pohádkami. Organizátoři festivalu nezapomněli na nejmenší diváky a zařadili do programu původně školní představení, z něhož se studenti DAMU rozhodli vytvořit pohádkový blok, který sklízí úspěch i ve školkách. Autorům jde především o konfrontaci s dětmi, ty jsou v jistém smyslu docela náročnými diváky.

V úterý zhlédneme loutkové inscenace lidových pohádek Jirka s Kozú a Pták Ohnivák od klasika K. J. Erbena a moderní pohádku Palačinková Pepinka od Aloise Mikulky, který ve svých pohádkách bral v úvahu psychické a mentální schopnosti dítěte a snažil se do svých děl zakomponovat především zábavnou funkci jako je hra, smích a humor. Následující den, tedy ve středu, budou mít děti možnost vidět pohádky Světlušky a následně Šotka a Raráška, zaměřené více na mytologické a přírodní bytosti vystupující v evropském folklóru a pověstech. Poslední damácká pohádka bude věnována baladě slovinského básníka France Prešerena Turjaska Rozamunda. -pst-

Pohádkový blok pro nejmenší i největší diváky ve stanu Vosto 5.

Fenomény

Phenomenontheatre

Stamina Report je první částí trilogie Nakrm hada na svojej hrudi, jež je dalším nepřehlédnutelným počinem v rámci rezidenčních projektů multikulturního prostoru Stanica-Zárečie v Žilíně. Členové Phenomenontheatre v čele se zakládajícím režisérem Eduardem Kudláčem se nechali inspirovat fenoménem moderního způsobu vyjadřování – blogy i autentickými deníkovými články. Vzniklo pásmo zachycující pokřivené jádro dnešní doby. Téma neschopnosti komunikace se světem i se sebou samým je nahlíženo formou a projevem, jež si nebere žádné servítky. Představení proto není vhodné (a tím více láká) pro děti do 15 let. Vy ostatní určitě přijďte a poznejte práci jednoho z nejtalentednějších režisérů současné slovenské alternativní scény. Inscenace obdržela cenu Prekvapenie Novej drámy na festivale Nová dráma 2008.

-ova-

Kafe a cigára

Od 80. let si režisér Jim Jarmusch pro vlastní potěšení natáčel krátké skeče, tematicky propojené atributy kávy a cigaret. Přes časový odstup mezi vznikem jednotlivých epizod je udržoval ve stylové a atmosférické jednotě. Všechny příběhy jsou snímány minimalisticky čistou černobílou kamerou, omezují se na dva až tři různé záběry na sekvenci a důsledně se dodržuje kavárenská stylizace prostoru. Nad hrnečky s kávou a bizarně přetékajícími popelníky se odehrávají rozhovory, vystihující svou podstatou (ne)možnosti vzájemné komunikace a mapující typy postmoderních potměšilostí, kterými představitelé americké nezávislé scény operují. Mnozí z herců či hudebníků představují sami sebe, mnohé dialogy smazávají hranici mezi improvizací a pevným scénářem, nelze nahmatat předěl mezi dokumentem, hráným snímkem, fikcí a manipulací, mezi bohapustým, byť vtipným tlacháním a důsledně řízenou filozofií absurdity.

Kateřina Surmanová

Divadlo Vosto5

STAND'ARTNÍ KABARET

Slovo standardní se zdá ve spojitosti s pražskou autorsko-mystifikačně-performerskou formací Vosto5 mnohostranně příznačné. Stalo se už standardem (bez jakéhokoli příděchu pejorativní znuděnosti nebo otrávenosti), že se tato přílivová vlna energie v rámci Divadelní Flory vyskytuje. Standardně diváci vysloužilý vojenský stan se zabudovaným barem a dobrovolnou tančírnou navštěvují s vysokými očekáváními na standard zábavy a humorně/intelektuální stimulaci a standardně za ranního kuropení opouštějí stan uspokojeni.

I letos se příští hravý příval verbální eskalace, hudebně-zpěvních vložek na aktuální témata a promyšleně zacyklených skečů a vypravěčských absurditek (což je specifická doba aktovek, která nesnese tak prostého jména, neboť by byla obrána o své nepopíratelné zacílení do míst, kde Godotové vyčkávají příchodu sebe samých a činí tak s odzbrojujícím nadhledem). Těžko říci, co přesně STAND'ARTNÍ KABARET přinese tentokrát, jakými zákrutami improvizáčních automatismů a absolutismů pánové z Vosto5 návštěvníky stanu provedou. Jisté je jen to, že půjde o oboustranně přínosné a příjemné setkání u divadla, při divadle a nad divadlem.

Kateřina Surmanová

ÚT 20. 5. 2008 PROGRAM

10.00 Konvikl / filmový sál
VŠICHNI DOBRÍ RODÁCI
Československo 1968 / režie Vojtěch Jasný

13.00 Konvikl / divadelní sál
WORK IN REGRESS
Ioana Mona Popovici / ROM
Metaforické představení špičkové rumunské tanečnice inspirované Orwellovou Farmou zvířat.

13.45 Konvikl / filmový sál
NESPATŘENÉ
Česká republika 1997
/ režie Miroslav Janek

15.30 Konvikl / parkán
JIRKA S KOZÚ
PALAČINKOVÁ PEPINKA
PTÁK OHNIVÁK
KALD DAMU Praha
Pohádkový blok pro nejmenší i největší diváky.

17.00 Konvikl / filmový sál
KAFE A CIGÁRA
USA 2003 / režie Jim Jarmusch

19.00 Konvikl / divadelní sál
Eduard Kudlác
NAKRM HADA NA SVOJEJE HRUDI
PART I. STAMINA REPORT
Phenomenontheatre & Stanica Žilina-Zárečie / SK
Divadelní reflexe excesivního chování lidí na hraně komunikace.

20.30 Konvikl / parkán
STAND'ARTNÍ KABARET I.
Divadlo Vosto5
Premiéra i derniéra otevřeného divadelně-hudebního improvizáčního večera ve vysloužilém vojenském stanu S 65.

22.30 Konvikl / nádvoří / koncert
THE BABYZITHERS / AUT
Avantgardní vídeňské jazz-rockové trio, v čele s oceňovaným rakouským skladatelem a osobitým hráčem na citeru.

CHRISTOF DIENZ & THE BABYZITHERS

Oceňovaný rakouský hudebník a skladatel Christof Dienz přichází s novým projektem, avantgardním jazz-rockovým triem Babyzithers. Klasický zvuk citery posiluje o elektronický dosah a obohacuje ho i pomocí loopgenerátoru a nejrůznějších běžně používaných předmětů (kancelářské sponky, ladičky, dřevěné tyče atd.). Spolu s baskytaristou Andi Hallem a bubeníkem Herbertem Perkerem vytváří neopakovatelný pulsující hudební vír okořeněný jazykem reklamních spotů, televizního zpravodajství či útržků všedních rozhovorů.

Michaela Stránská

šéfredaktorka: Michaela Stránská, redakce: Kateřina Surmanová, Pavla Štorková, Zuzna Mildeová, Kateřina Višínská, Adéla Nesrstvová, Eva Burešová, Vojtěch Varyš, Zuzana Šnircová, Miroslav Zwiefelhofer, Matej Moško, Jana Dvořáková, korektura: Veronika Zyková, obrázky: Pavla Dudová, foto: Olga Chválová a archiv DF, kontakt: diflora08@gmail.com